

tíðindablaðið sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurinn ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirkaststjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurinn
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Góð byrjan

FYRSTA ítøkiliga stigið til at fáa veruligan avvápnað í lag í heiminum varð tikið í amerikanska hövuðsstaðnum Washington mikudagin. Tá hittust amerikanski forsetin Reagan og sovjetiski stjórnarleiðarin Gorbátjov og undirskrivaðu ta søguliga INF-avtaluna. Henda avtalan snýr seg um burturbeining av teimum kjarnorkuløddu miðalrakettunum í Europa.

FYRI okkum øll, og kanska ikki minst fyri tey mongu, sum nú í nógv ár hava gjørt eitt stórt arbeiði til tess at ávirka stórveldini at fáa størri linna í heiminum, er hetta ein stórsigur. Tað kenst sum ein lætti, at hesi bæði stórveldini nú av álvara eru farin at fremja orð í verki og beina fyri teimum so hótandi kjarnorku-avvápnum. Men hetta er so bert fyrsta stigið. Enn eitt stig er royndin at beina fyri teimum langtrækkandi kjarnorkuløddu raketunum. Eisini hetta umrøddu teir báðir stjórnarleiðarnir á hesum týðningarmikla toppfundi, men verður tað so at biða fyrbils til seinni fund teirra millum.

MEN EITT eru kjarnorkuvápnini. Tey eru í sjálvum sær stórsta hótaninmóti allari mannaættini, tí verða tey tikið í brúk, verður alt lív týnt. Eitt annað eru kemisku vápnini, sum eisini eiga at koma undir avvápnaðarsamráðingarnar, ovarlaga á listanum.

AT HESIR báðir stjórnarleiðarnir hittast undir slíkum umstøðum sum nú í Washington gevur okkum vón um, at vit fara at fáa ein framhaldandi dialog teirra millum, sum ikki bert fer at fevna um avvápnaðarspurningar, men sum eisini víðger onnur álvarsmál, sum víðvíkja allari mannaættini. Her hugsa vit ikki minst um ta støðugt vaksandi dálkingina av bæði høvunum, landjörðini og luftini. Hetta eru so

týðningarmikil mál, at teir báðir stjórnarleiðarnir eisini eiga at umrøða tey á slíkum toppfundi. Sjálvsagt eru nevndir og einstaklingar í nógvum londum, sum arbeiða við slíkum spurningum, men tað hevur týðning fyri at verja alheims áhugan fyri hesum spurningum, at teir verða víðgjørð á toppfundum millum stórveldini eisini. Tað er so sanniliga skeivt at undirmeta hótanina frá dálkingini.

TAD hevur eisini verið frammi, at teir báðir, Reagan og Gorbátjov, eisini eiga at víðgera mál sum mannaættindi, uppleggging í víðurskiptini í øðrum londum osfr. Eisini hetta eru spurningar, sum vit halda teir eiga at víðgera og royna at loysa. Men tá áttu kanska eisini aðrir stjórnarleiðarar at verið við, soleiðis at ikki tey bæði stórveldini sleppa at skalta og valta sum teimum lystir og gera avtalur sínámillum, sum bara hóva teirra egnu áhugamála.

HÓAST ein altíð eigur at taka fyrivarni, tá slíkir sáttmálar verða gjørðir millum lond, so megu vit kortini vera reigin um, at tað hevur eydnast teimum báðum leiðarunum at hittast undir so vinarligum umstøðum og koma so langt sum at undirskriva sáttmála um avvápnað. Hetta er so ein góð byrjan.

jamú

Um útbygging av Klaksvíkar Sjúkrahúsi

Tað var ikki eiti á áhuga, politikararnir bráðliga fingi fyri útbygging av Klaksvíkar Sjúkrahúsi.

Fyrstir í røðini komu lógtingsgrannskoðararnir og nú ein meiriluti av Klaksvíkar kommunustýri.

Ít er ivaleyst hjá okkendum at finna endamálið við hesum politiska leiki, tí so at hvørin tænir sök norðoyinga og sjúkrahúsi okkara. Ein orsøkin er helst óvitanheit og tørvandi kunneleiki til tað, ið veruliga er farið fram og fer fram viðvíkjandi umbyggingum og tilbygging við sjúkrahúsi okkara. Her er at hava i huga at ongur ábøtur hava verið gjørðar á sjúkrahúsið øll tey mongu árin síðan bygt varð afturat, hóast hetta var átrokandi neyðugt.

Nakað hevur verið tosað um nýtt vaskari, men longur enn til tos kom hetta so ikki.

Tað kann tí vera rimiligt við eini frágreiðing, so beint verður fyri øllum gitingum, ið oftast eru heilt við síðuna av veruleikanum.

Tær ábøturnar, sum fyriskipaðar eru av sjúkrahússtýrinum, eru ikki komnar av tilvild.

Fyrsta stigið tóku vit við kannan av skurðdeildini, hvar prógv fekt fyri, at luftskifti var bert fjórðing av tí, fyriskrivað var, soleiðis, at starvsfólkið har virkaði í einum umhvøvi, ið kundir roknast vandafult.

Orsakað av hesum varð farið til verka við at bota um ventilationsviðurskiptini á allari deildini, her i roknad fòðistova, skaðstova og røntgen. Hædd varð tikið fyri komandi skurðstovu i ventilationskipanini. Hetta arbeiði, ið er sera varleynað, hevur nú ár á baki.

Annað stigið vóru brandviðurskiptini. Skuldi illa borist á við eldsbruna, vóru viðurskiptini so, at vit kundu verið fyri stórvægis vanlukku, tá hugsað verður um fyriskrivað krøv um at sleppast skal út av sjúkrahúsinum.

Loysnin her var at gera atgongd til røktarheimið á øllum hæddum. Hetta er ein orsøkin til, at royndarstovan verður flutt frá ovastu i niðastu hædd á gamla sjúkrahúsinum. Hetta krevur sjálvandi munandi broytingar og umskipanir, ið uttan íva koma at vera til mikið gagn bæði fyri starvsfólk og ikki minst sjúklingar.

Ongin ivi skal vera um,

at sjúkrahússtýrið er landsstýrinum takksamt fyri ta jættaðu upphæddina fyri at fáa hetta i rættlag.

Við tí fyri eyga at geva allar ortopædiskar veitingar, var ráðiligt við eini skurðstovu meira. Ein skitsa varð gjord til eina fyribils loysn, og kostnaðurin settur til 4 mill. kr. alt iroknað.

Sum kunnugt samtykti lógtingið av 1987 ætlanini eina upphædd uppá 5 mill. kr. til endamálið. Uppskot hesum viðvíkjandi koma frá ráðleggingarnevndini, imóti at ortopædur varð jættaður til landsjúkrahúsið.

Her er vert at viðmerkja, at upphæddin ikki var sett i grunn, og skuldi tí nýstast i figgjarárinum. Um ikki fall jättanin burtur. Tosað varð sjálvandi við teir stýrandi myndugleikarnar um hesa ætlaðu loysn, og skjótt var at koma til ta sannføring, at fyribilsloysnin var óheppin nú farast skuldi undir útbyggingar við øll sjúkrahúsin, so roynast skuldi loysn at byggja part av upprunaprojektinum frá 1983. Uppskot til hetta er síðan gjørt, og harafturat er ynski sett fram um at leggja dekk yvir allan garðin i hædd við gólvi á með. deild.

Vonandi verður hetta samtykt og verður kostnaðurin av hesum 2. byggitigi við sjúkrahúsið at røkka teim 16 mill. kr. av teim ætlaðu 55 mill. kr.

Kjallarahæddin ella tað, ið nú kallast 3. hædd, er fult útbygd, meðan framhaldandi útbygging av garðinum i 4. og 5. hædd v.m. verður at fullfara seinna, so tað endaliga projektið verður vonandi rokkið um 8-10 ár og er sjúkrahúsið tá ein eind (ein blokkur) og ikki sum nú tveir tarmar eystur og vestur og ein suður og norður sum bindilið. At fyribilsloysnin kann tykjast nakað tilvildarlig skyldast, at meira peningur ikki er tókur fyrsta árið, at ásannast má, at hini sjúkrahúsin eisini hava útbyggingar fyri neyðini, ein útbygging, sum komandi 10 árin kemur at kosta samfelagnum um 250 mill. kr.

Við hesum fyri eyga og tí i huga, at Klaksvíkar Sjúkrahús eigur óvinir nokk uttanfyrir bøgðararnar i Norðoyum er tað mærlig, at Klaksvíkar kommunustýri kann nýta skrivaða málburð, ið einans kann tæna einum endamáli, ið er at menna

mótstøðuliðið.

Tann áskoðanin, at røktarheimið gjordist partur av sjúkrahúsinum er eldi enn heimíð sjálvt, so um kommunustýrið er hugað fyri at byggja ellisheim, so skuldi móguleiki verið til tess. Grundtøkið er øllum kunnugt tókt, og ikki skal tvørra undirtøku til tiltakið.

Annars er at siga, at um meirilutin i kommunustýrinum vil sjúkrahúsinum væl, so verður samtyktin um vegagerð gjøgnum lendið norðanfyri sjúkrahúsið avtikið, so framhaldandi útbygging av Klaksvíkar sjúkrahúsi gerst mógulig, eisini tá vit skriva ár 2000, uttan at menn tá fara at skira hesa fyrilitaleyst «kloynari».

Lat okkum heldur standa saman enn spjæða, hitt fyrri hevur eyðkent arbeiði fyri sjúkrahúsið til nú, tí er so mikið komið av skafti.

Tilráðing meirilutans um ráðgeving til landsstýrið er helst eitt tíðarinnar fyrirbrigði, ið av góðum grundum nevnan verður svarað til.

Harafturimóti kann eg forvissa um, at stýrið fyri sjúkrahúsið kennir sin vitjunartíma og vil gera tað, ið móguligt er fyri, at hesin parturin av heilsuverkinum, ið er Klaksvíkar Sjúkrahús, rokkur sinum máli, ið er at skapa ein fysiskan karm, eitt gott arbeiðsumhvøvi, læknaliga ekspertis, ið stendur mæt við tað tíðin krevur, við sjúklinginum i fokus.

Ashjörn Juensen